בית משפט השלום בתל אביב - יפו

עש"א 23158-10-20 מ. יוחננוף ובניו (1988) בע"מ נ' מדינת ישראל

לפני כבוד השופט עדי הדר

המערערת: **מ. יוחננוף ובניו (1988) בע"מ**

נגד

המשיבה: **מדינת ישראל**

<u>פסק דין</u>

לפני ביהמ"ש ערעור על החלטת הממונה מטעם הרשות להגנת הצרכן להטיל על המשיבה עיצומים בגין הפרת הוראות **חוק הגנת הצרכן התשמ"א-1981** (להלן: "**חוק הגנת הצרכן**")..

בקשה להארכת מועד להגשת הערעור ובקשה לעיכוב ביצוע

1. המערערת הגישה ביום 14.10.20 בקשה להארכת מועד להגשת הודעת ערעור ובקשה לעיכוב ביצוע. ביהמ"ש (כבוד השופט אריאל צימרמן) האריך בהחלטה מאותו יום, המועד להגשת הערעור וקיבל באופן חלקי הבקשה לעיכוב ביצוע.

הודעת הערעור

2. המערערת הגישה ביום 4.1.21 הודעת ערעור על החלטת הממונה מטעם הרשות להגנת הצרכן מיום 26.10.20 להטיל עליה עיצומים כספיים בסך כולל של 252,000 ₪.

3. המערערת טענה כי ביום 26.1.20 הודיעה לה המשיבה על כוונתה להטיל עליה עיצום כספי מצטבר בסך של 378,000 ₪ בגין הפרות שונות של הוראות חוק הגנת הצרכן.

4. המערערת ציינה כי שלחה ביום 13.5.20 מכתב לממונה בו פרטה את הסבריה לאירועים וביקשה את ביטול הכוונה להטלת העיצומים הכספיים או לחלופין להפחיתם.

5. המערערת טענה בתגובה לכוונה לחייבה כי בהתחשב במכלול הנסיבות ובעיקר מאחר והמדובר במקרים בודדים ובטעויות אנוש אין להטיל עליה עיצומים כספיים כלל לבטח לא בסכומים גדולים כבענייננו.

6. המערערת ציינה כי ביום 9.8.20 השיב הממונה כי הוא מקבל חלק מהסברי המערערת ומפחית בהתאם את העיצומים לתשלום לסך 252,000 ₪.

7. המערערת פרטה טענותיה לעניין ההפרות שהמשיבה ייחסה לה.

תשובת המשיבה

8. המשיבה הגישה ביום 16.2.21 תשובה להודעת הערעור בה טענה שכל ההפרות שבגינן הוטל עיצום על המערערת מעוגנות כדין בחוק ובתקנות הגנת הצרכן, ובצד הפרתן- עיצום כספי.

9. ביום 26.4.21 התקיים דיון בערעור.

דיון והכרעה

10. להלן דיון בטענות השונות:

הטענה כי על הרשות להוכיח שהמערערת התכוונה להפר הוראות החוק

11. הטענה המרכזית של המערערת הינה כי על המשיבה להוכיח כי המערערת התכוונה להפר הוראות החוק. לטענת המערערת עפ"י "**נוהל האכיפה ברשות להגנת הצרכן**" כאשר ממצאי בקרה מעלים כי "**תקלה**" כשמה כן היא נובעת "**מטעות אנוש**" או מאירוע מקרי אין להטיל עיצום כספי בגין התקלה. הוראה זו בנוהל מדברת בעד עצמה ומוכיחה שגם הרשות המבצעת שתפקידה לדאוג לקיום הוראות החוק אינה רואה בהפרה בשוגג כעבירה המצדיקה עיצום כספי.

12. עוד טענה שההנחיות קובעות כי יש לבחון את היקף ותוצאת התקלה לאור פריסת התקלות עובר לתקלה הנטענת לכמות הפריטים לגביהם התקיימה התקלה וחלקם היחסי בכלל הפריטים הדומים במרכול בפרט וברשת בכלל, ואם המדובר באירועים בודדים חד פעמיים שאינם חוזרים על עצמם אין להטיל עיצום כספי בגין ההפרה לבטח לא במלוא חומרתו.

13. לטענת המערערת, הממונה שגה עת לא נתן משקל ראוי לעובדה שהאירועים הם מקרים בודדים, תוצאה של תקלות בלתי מכוונות ובלתי ניתנות לחיזוי מראש אשר עלולות לקרות בהיקף עסקים כה נרחב.

14. המשיבה דחתה בכתב התשובה הטענות כי הממונה לא נתן משקל ראוי לעובדה שההפרות לא נעשו במתכוון וכי אין המדובר בעבירות פליליות מוחלטות. כמו כן דחתה הטענה שניתן ללמוד מהנחיות הממונה כי יש לבדוק רשלנות או כוונה טרם הטלת

עיצומים כספיים. המשיבה טענה שטענות אלה אינן מבוססות, לא בדין ולא בהלכה הפסוקה.

15. ביחס לטענות לעניין "**טעות אנוש**" המשיבה טענה שבמקרה שלפנינו אין המדובר בטעות אנוש. היא ציינה שנמצאו מאות מוצרים ללא סימון מחיר, מוצרים עם סימון מטעה, אי הצבת מכשיר שקילה, אי הצגת מחיר ליחידת מידה והפרות נוספות.

16. המערערת טענה בדיון כלהלן:

"**העבירות כולן אינן של קפידה מוחלטת, כשבית המשפט אומר לי שלא מדובר בעבירות אלא הפרות אני אומר שזה לא בקפידה מוחלטת. אני סבור שגם כאן צריכה להיות כוונה. ...יש להוכיח כאן כוונה ולא אני צריך להוכיח שלא היתה לי כוונה אלא שהרשות צריכה להוכיח שמה שעשינו היה בכוונה. ...ס' 22 לחסד"פ אומר (מצטט), מה שאין בעניינו אין התייחסות לשאלה זו ובכל סעיפי העיצומים בגינם אני צריך לשלם. הטענה הכללית הראשונה היא שהרשות צריכה להוכיח כוונה להפר את החוק, כוונה פלילית. באף אחד מהעיצומים שהוטלו עלינו לא נטען על כוונה פלילית וזו טענה שחלה על כל העיצומים...יש לי את "ראיית הזהב" בעבירת קפידה אין עונש מאסר על תנאי. זה שלא יכלו לשלוח לי התרעה זה אומר שאין כוונה ולכן אין טעם להתריע. ...עצם זה שיש מדרג ענישה בסמכות הממונה מהקל אל הקשה, מה יכול לאבחן זה רק הכוונה. עצם זה שיש משקל לכוונה מלמדת שמדובר בעבירה שאיננה בקפידה מוחלטת.**"

17. המשיבה הפנתה בדיון לס' 40-33 לתשובה לערעור וטענה "**חברי מדבר על ענישה פלילית, המסגרת שלנו הוא הליך מנהלי בהתאם לחוק הגנת הצרכן.**"

18. ביהמ"ש דוחה עמדת המערערת לפיה עליו לבחון את התנהלות המערערת על פי מבחני הדין הפלילי. תיקון חוק הגנת הצרכן ע"י הוספת כלי נוסף לאכיפה הפלילית, הוא כלי האכיפה המנהלי, נועד להשיג ציות ע"י הרתעה מהירה.

19. לצורך מתן עדיפות להשגת הרתעה מהירה, המחוקק צמצם היכולת של העוסק להגן על עצמו בהליך, על ידי כך שייתר הצורך של הרשות לעמוד בנטל ההוכחה הגבוה הקבוע בדין הפלילי, שלל את היכולת לחקור את עדי הרשות ועוד פגיעות נוספות ביכולת העוסק להתגונן ביחס לנאשם בהליך פלילי.

20. אולם, האיזון הושג על ידי כך שההליך המנהלי אינו מטביע על מצחו של העוסק אות קין עברייני, והעיצום אינו חורג מעיצום כספי.

21. קבלת עמדת המערערת תרוקן מתוכן את מטרת המחוקק להשיג הרתעה מהירה, עקב הצורך להוכיח כוונת העוסק להפר החוק.

22. ביהמ"ש אינו מוציא מכלל אפשרות שעלולות להתרחש טעויות אנוש נקודתיות. אולם, נטל הראיה לעניין זה מוטל על המערערת. לעניין זה ראה הפסיקה הנוגעת לעניין לגבי טענת נתבע בתובענה ייצוגית להפרת הוראות החוק עקב תקלה נקודתית. כפי שיפורט בהמשך, המערערת לא עמדה בנטל ההוכחה בעניין זה. לא זו אף זו, לשיטתה, על המשיבה היה להוכיח שאין מדובר בטעות אנוש.

23. נוסף לכך, היקף ההפרות מלמד שהמערערת לא הקפידה בלשון המעטה, למלא חובותיה כלפי הצרכנים. לכן, דוחה הטענה לטעות אנוש נקודתית.

הפרות בסניף פתח תקווה

24. להלן דיון בהפרות בסניף פתח תקוה בגינן הוטלו עיצומים:

המשקל לא היה מחובר לחשמל

25. המשיבה חייבה את המערערת בגין אי חיבור המשקל שהוצב בסניף לטובת הצרכנים לצורך שקילה עצמית, לחשמל.

26. המערערת טענה שלמרבה הצער, מסיבה שאינה ידועה לה, דווקא בעת הבדיקה המשקל לא היה מחובר לרשת החשמל.

27. אולם, הטענה לא הוכחה ולכן ביהמ"ש דוחה אותה.

אי הצבת שלט לגבי מחירים בפיקוח

28. המשיבה מצאה שהמערערת הפרה את חובת הגילוי והחשיפה הנאותה של מוצרי מזון בפיקוח כאמור בתקנה 2 לתקנות, ובניגוד להוראות סעיף 4(א)(3) לחוק. ההפרה התבטאה בכך שהמערערת לא הציבה שלט המגלה לצרכן את רשימת מוצרי הלחם, הביצים והחלב שבפיקוח ואת מחירם הכולל. אי הצבת שלט בסמוך למוצרים מהווה הפרה שבגינה ניתן להטיל עיצום כספי בסך 22,000 ₪ על כל הפרה (כל שלט), כאמור בסעיף 22ג(א)(3) לחוק.

29. המשיבה הסבירה בדיון כי הטילה בעניין זה שני עיצומים והפנתה לצילומים המתעדים ביצוע ההפרות. הרשות טענה שהמערערת לא טענה בהודעת הערעור להעדר תשתית

עובדתית להטלת העיצומים והמערערת השיבה "**שלדאבוני אין לי מענה ראוי להתגונן בפני טענה זו.**"

30. לנוכח הודעת המערערת, ביהמ"ש קבע בדיון כי מסיים את הדיון בבדיקת קיום התשתית העובדתית בעניין הפרה זו שבגינה הוטלו שני עיצומים על המערערת. לנוכח קיום תשתית עובדתית לביצוע ההפרה, ביהמ"ש דוחה הערעור בעניין זה.

העדר סימון מחיר ממוצע

31. המשיבה מצאה בסניף 2 מוצרים בגינם הפרה המערערת את חובתה לסמנם במחירם הממוצע במדינות מחוץ לישראל, וזאת בהתאם לסעיף 5 לצו ולסעיף 17(ב)(2) לחוק: משחת שיניים קולגייט משפחתי, ודאב דאודורנט ספריי אורגינל 150 מ"ל. המשיבה טענה שאי סימון הטובין מהווה הפרה בגינה ניתן להטיל עיצום כספי בסך 22,000 ₪ לכל הפרה, כאמור בסעיף 22ג(א)(36) לחוק הגנת הצרכן.

32. המערערת טענה בדיון כי היו "**שלטים עם מחיר ממוצע של המוצרים לפי הפרסום של פברואר 2018. כחודש לפני הביקורת פורסמו מוצרים אני מודה שלא פורסם וזאת מתוך טעות. אילו היה פער משמעותי בין המחירונים שפרסם הממונה בדצמבר 2018 לעומת פברואר לכיוון כלשהו ייתכן שיש כוונה, אני לא רוצה שהלקוחות יראו שבחו"ל הרבה יותר זול אבל כאן לא היה שוני וזה מלמד על כך שלא הייתה כוונה.**"

33. לנוכח הודאת המערערת, ביהמ"ש דוחה הערעור בגין הטלת עיצום בסך של 22,000 ₪ לפני ההפחתה.

הפרות בסניף תל אביב

34. המשיבה טענה בכתב התשובה כי בסניף תל-אביב נמצאו ביום 24.1.19 במהלך הביקורת ההפרות שלהלן: הטעיה- סעיף 2(א) לחוק מורה על איסור הטעיה של הצרכן בכל עניין מהותי בעסקה. סעיף 2(א)(13) לחוק קובע כי מחיר המוצר נחשב לפרט מהותי. הטעייה במחיר המוצר הינה הפרה שבגינה בסמכות הממונה להטיל עיצום כספי בסך 45,000 ₪ על כל הפרה, כאמור בסעיף 22ג(ב)(1) לחוק.

איתור מוצרים שמחירם בקופה גבוה יותר

35. המשיבה טענה כי בסניף תל-אביב אותרו 2 מוצרים שמחירם בקופה היה גבוה מהמחיר שהוצג עליו. המשיבה טענה לביצוע הפרה על דרך הטעיה לפי ס' 2(א) לחוק תוך הפניה לס' 2(א)(13). המשיבה טענה שהצגת מחיר על גבי המוצר שאינו המחיר הנכון, כפי

שמופיע בקופה, מהווה פעולת הטעייה בגינה מוטעה הצרכן בעניין מהותי בעסקה בניגוד להוראות סעיף 2(א)(13) לחוק כפי שנמצא במוצרים שלהלן:

1. 5 חבילות תה קמומיל ולימונית של ויסוצקי- המחיר שהוצג על המוצר היה 17.90 ₪, בעוד שהמחיר שנגבה בקופה היה 19.90 ₪.
2. 5 חבילות תה ירוק ג'ינגר-תפוז של חברת "פומפדור"- המחיר שהוצג על המוצר היה 9.90 ₪, בעוד שהמחיר שנגבה בקופה היה 14.90 ₪.

36. לשאלת בית המשפט בדיון לגבי המוצר הראשון שבגינו הוטל עיצום בסך 45,000 ₪ - חבילות תה קמומיל ולימונית של ויסוצקי האם המערערת חולקת על קביעת הממונה שהוצג על המוצר מחיר של 17.90 ₪ בעוד שהמחיר שנגבה בקופה היה בסך 19.90 ₪ המערערת אישרה ש"**נמצאו 5 יחידות תה ויסוצקי ו 5 יחידות של קמומיל שהמחיר על האריזות היה נמוך יותר מהמחיר שבקופה. יתר האריזות ומדובר במאות היו במחיר הנכון, בקופה נגבה המחיר הנכון והצרכנים לא נפגעו. השינוי במחירונים היה בסמוך למועד הביקורת, הודבקו פתקיות כי המחירים עודכנו זמן קצר לפני הביקורת. 10 פתקיות נפלו. לו היינו רוצים לרמות היינו משנים את כל הפתקיות ודווקא שהיו מוצרים עם מחיר נמוך ולידם אותו מוצר עם מחיר גבוה זה מעורר תמיהה. הפתקיות נפלו.**"

37. המשיבה טענה כי בגין הפרה זו לא הוטל עיצום.

38. לשאלת ביהמ"ש בדיון, האם המערערת חולקת על קביעת הממונה גם לגבי חבילות תה ירוק ג'ינג'ר תפוז של פומפדור, המערערת השיבה ש"**הטענה היא זהה שטענתי לגבי תה קמומיל אני אומר שכן. כמות התיונים שמהם נפלה הפתקית הנכונה מלמדת על תקלה שהיא כוח עליון. לשאלה האם כאשר המפקח הגיש את הממצאים למנהל החנות הטענה שהעליתי כעת מופיעה בדוח איני יכול להשיב ולשאלה האם הטענה עלתה בתגובה להודעה לכוונה לחייב אני מבקש להשיב על כך בישיבה הבאה.**"

39. המשיבה הדגישה שהוטלו שני עיצומים של 45,000 ₪ במקום 10 עיצומים לפי שיטת המק"ט, כך שהעיצומים צומצמו ל 2. כמו כן, טענה שבדו"ח שמילאו פקחי הרשות בעת ביצוע הביקורת, מנהל הסניף לא העלה טענה בעניין זה.

40. ביהמ"ש לא מצא פגם בהטלת העיצום ולכן דוחה הערעור בעניין זה.

אי הצבת שלט לגבי מחירים בפיקוח

41. המשיבה חייבה המערערת בגין כך שלא הציבה שלט המגלה לצרכן את רשימת מוצרי החלב שבפיקוח ואת מחירם הכולל, זאת בניגוד לאמור בתקנות מזון בפיקוח ובניגוד להוראות סעיף 4(א)(3) לחוק. אי הצבת שלט בסמוך למוצרים מהווה הפרה שבגינה ניתן להטיל עיצום כספי בסך 22,000 ₪ על כל הפרה (כל שלט), כאמור בסעיף 22ג(א)(3) לחוק. המשיבה טענה שחובת הצבת שלט למחירים למוצרים בפיקוח מעוגנת בסעיף 4(א)(3) לחוק מזון בפיקוח ובצד הפרת הוראות אלו נקבע עיצום כספי בסעיף 22ג(א)(3) לחוק.

42. המערערת חזרה בדיון על הטיעון בעניין זה לגבי הפרה זהה שיוחסה לה בסניף פתח תקווה.

43. המשיבה טענה שהמערערת העלתה בתגובה לתשובה בעניין זה טענה אחרת שלא עלתה בתגובה בהליך המנהלי וגם לא בערעור, אלא רק בתגובה לתשובת הרשות להודעת הערעור.

44. המשיבה, הודיעה, בהגינותה, כי "**מבדיקה שלי אתמול בתיק הבחנתי שלא נמסרו למערערת 5 תמונות שצולמו בעת ההפרות ואחת התמונות מתייחסת לשילוט בתל אביב. כשקראתי את התגובה לתשובה ראיתי את הטענה ומצאתי את התמונה וראיתי שמספר תמונות נקטעו בהעברה כלומר בסריקת החומר למערערת, רואים את המספר אבל לא היתה תמונה.**"

45. המשיבה מסרה בדיון למערערת התמונה המתעדת ההפרה. כמו כן טענה ש"**יש להציב שלט בסמוך ככל האפשר לאיזור שבפקוח במקום בולט....המערערת טענה שהיה שלט אבל רק בתגובה לתשובה ושם ציינו שהיה שלט לגבי הפרה בסניף בתל אביב לגבי הלחם.**"

46. ביהמ"ש לא מצא פגם בהטלת העיצום ולכן דוחה הערעור בעניין זה.

אי הקצאת שטח יעודי

47. המשיבה מצאה שהמערערת לא הקצתה שטח ייעודי, מסומן, מתוחם ומופרד למוצרי החלב והלחם שבפיקוח, זאת בניגוד לתקנות מזון בפיקוח ובניגוד להוראות סעיף 4ד לחוק. אי הקצאת שטח ייעודי הינה הפרה שבגינה ניתן להטיל עיצום כספי בסך של 22,000 ₪ על כל הפרה (כל שטח), סך הכל, שני עיצומים.

48. המערערת הודיעה בדיון "**אנו לא כופרים בעובדות עיצום זה.**"

49. לכן, ביהמ"ש דוחה הערעור בעניין זה.

אי הצגת מחיר כולל

50. המשיבה מצאה בסניף מאות מוצרים במגוון מק"טים, שלא הוצגה על גביהם תווית מחיר- וזאת בניגוד להוראות סעיף 17ב(א)-(ב) לחוק. אי הצגת המחיר הכולל הינה הפרה שבגינה ניתן להטיל עיצום כספי בסך של 22,000 ₪ על כל הפרה (כל פריט).

51. המשיבה הסבירה בדיון כי הטילה 6 עיצומים לפי שיטת הקטיגוריות למרות שמדובר במאות מוצרים. היא הפנתה לדוח מ 24.1.2019 עמ' 64 "**שם מפורטים כלל המוצרים שלא הוצג בהם המחיר הכולל. הוטלו 6 עיצומים. כל עיצום ע"ס 22,000 ₪.**"

52. המערערת אישרה שקיבלה התמונות שצוינו בדו"ח הפעולה. המערערת טענה כי בעניין זה "**השבנו רק לגבי הלחמניות ואמרנו שהם היו במבצע וכתבנו 8 לחמניות ב 5 ₪. ולכן שמנו רק את מחיר הלחמניות במבצע.**"

53. במעמד הדיון, המשיבה מסרה למערערת את תמונה מב/30 המתעדת ההפרה.

54. ביהמ"ש לא מצא פגם בהטלת העיצומים ולכן דוחה הערעור בעניין זה.

אי הצגת מחיר ליחידת מידה

55. המשיבה מצאה שהמערערת הפרה את הוראות סעיף 17ב(ה) ולא הציגה מחיר ליחידת מידה בגין 50 מוצרים בסניף תל-אביב. הרשות הסבירה כי המחוקק קבע שבמקרים מסוימים צריך מחיר ליחידת מידה מבחינת גודל הצנצנת.

56. המשיבה הודיעה בדיון כי הטילה בעניין הפרה זו 2 עיצומים בהתאם לשיטת הקטיגוריות ובסך הכל הסך של 44,000 ₪ לפני ההפחתה. "**מדובר ב"כ- 50 מוצרים: 20 צנצנות ריבה מסוגים שונים מחברת פרופה ו- 30 קופסאות עוגיות שוקו צ'יפס תוצרת ברמן.**"

57. ביהמ"ש לא מצא פגם בהטלת העיצומים ולכן דוחה הערעור בעניין זה.

אי הצבת מכשיר שקילה

58. המשיבה מצאה כי המערערת לא הציבה מכשיר שקילה תקין, באופן שיאפשר לצרכן לדעת מראש, בטרם הגעתו לקופה מה משקל המוצרים הנמכרים בתפזורת ושמחירם לפי יחידת מידה, בניגוד להנחיה ולסעיף 17ח לחוק. המשיבה טענה שחובת הצבת מכשיר שקילה מעוגנת כדין בסעיף 17ח לחוק. משכך תמוהה טענת המערערת לעניין זה. המשיבה הטילה עיצום אחד בסך של 22,000 ₪.

59. המערערת טענה בדיון "**שהיה משקל תקין במקום נכון ומסיבה לא ידועה לנו, לפני שהגיעה הביקורת הסתבר שהמשקל לא היה מחובר. לשאלה אם טענתי את זה בתגובה להודעה על כוונה לחייב אני אומר שכן. לשאלה אם המנהל בסניף טען את זה כאשר הפקחים הציגו בפניו את הדוח אני אומר שאיני יודע.** "

60. המשיבה הפנתה לס' 22-19 לתשובתה וטענה שמנהל הסניף לא העלה הטענה בעניין זה בזמן אמת.

61. במעמד הדיון המשיבה מסרה למערערת תמונה מב/25 המתעדת ההפרה. המערערת אישרה ש"**לעניין התמונה של מתקן השקילה אין לי טענות.**"

62. ביהמ"ש לא מצא פגם בהטלת העיצומים ולכן דוחה הערעור בעניין זה.

הפחתה בגין פעולות למניעת הישנות ההפרות

63. המערערת טענה בהודעת הערעור כי מיד לאחר הביקורות וכתוצאה מהן, העבירה ריענון נהלים אצל כל מנהלי הסניפים בע"פ ובכתב. עוד טענה, שהן לפני הביקורת, ולאחריה, היא עורכת ביקורות פתע בסניפיה כדי שתקלות מעין אלה לא תתרחשנה. המערערת טענה, כי טעה הממונה כאשר לא נתן את המשקל הראוי להתנהלותה לאחר קבלת מכתב ההסבר ולפעולות שעשתה בסניפיה כדי למנוע הישנות מקרים כאלה.

64. המשיבה טענה בכתב התשובה כי הממונה לקח בחשבון את הפעולות שביצעה המערערת למניעת הישנות ההפרות, ולכן הפחית העיצום הכספי ב- 30% נוספים, וזאת לפי תקנה 2(3) לתקנות ההפחתה.

65. לנוכח מתן ההפחתה, ביהמ"ש דוחה הערעור בעניין זה.

סוף דבר

66. ביהמ"ש דחה כל טענות המערערת. לנוכח ההידרשות של הרשות לטענות רבות שכולן נדחו, ובשים לב לסכום העיצום, והפרות החוק המרובות, בשני סניפים, ביהמ"ש מחייב המערערת לשלם למשיבה שכ"ט בא כוחה בסך של 45,000 ₪.

ניתן היום, ל' סיוון תשפ"א, 10 יוני 2021, בהעדר הצדדים.

עדי הדר, שופט